

## บทที่ 2

### ทฤษฎี แนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

#### 2.1 ทฤษฎี และแนวคิด

ในการศึกษาเรื่องความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มของสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 2 นั้นผู้ศึกษาได้นำแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวทางในการศึกษาครั้งนี้

##### 1) ทฤษฎีความรู้ความเข้าใจ (วันเพ็ญ สายชล, 2549)

ความรู้ หมายถึง ความจำเกี่ยวกับสิ่งที่เคยเรียนรู้มาก่อน ไม่ว่าจะเป็นความจำเกี่ยวกับ ลักษณะทั่วไป วิธีการ กระบวนการ ลำดับการ โครงสร้าง

ความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการสื่อสารความหมายของสิ่งที่เรียนรู้โดยไม่ จำเป็นต้องนำไปสัมพันธ์กับสิ่งอื่น ๆ ได้แก่

1. แปลความ สามารถสื่อความเป็นสิ่งที่เรียนรู้แล้ว โดยวิธีสื่อความหมายอื่น เข้าใจ ความหมายของความรู้ที่ปรากฏในการสื่อความหมายแบบต่าง ๆ

2. การตีความ สามารถอธิบายหรือสรุปความเกี่ยวกับสิ่งที่เรียนรู้นั้นได้

3. การขยายความ สามารถพิจารณาถึงสิ่งที่นอกเหนือไปจากเรื่องที่เรียนรู้ทั้งใดด้าน โอกาสที่จะนำไปใช้ ผลที่เกิดขึ้น แนวโน้มในโอกาสต่อไป

การระลึกถึงเรื่องราวต่าง ๆ ที่เคยมีประสบการณ์มาแล้ว และรวมถึงการจำเนื้อเรื่อง ต่าง ๆ ทั้งที่ปรากฏอยู่ในแต่ละเนื้อหาวิชา และวิชาที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชานั้นด้วย

โดยสรุปความหมายได้ว่า ความรู้ความเข้าใจ หมายถึงความสามารถในการจำและ เข้าใจรายละเอียดของข้อมูลต่าง ๆ ที่บุคคลได้สะสมไว้ และถ่ายทอดต่อ ๆ กันมาตลอดจนสามารถที่ จะสื่อความหมาย แปลความ ตีความ ขยายความ หรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ หลังจากที่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ แล้ว

2) บทบัญญัติการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม (ประมวลอิเล็กทรอนิกส์ กรมสรรพากร: ออนไลน์)

ตามบทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากร ลักษณะ 2 ภาษีอากรฝ่ายสรรพากร หมวด 4 ภาษีมูลค่าเพิ่มประกอบด้วยบทบัญญัติ ดังนี้

#### ส่วน 1 ข้อความทั่วไป

- มาตรา 77 ภาษีอากรประเมิน
- มาตรา 77/1 คำนิยาม
- มาตรา 77/2 การกระทำที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม
- มาตรา 77/3 กิจการที่ไม่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม หรือ ภาษีธุรกิจเฉพาะ
- มาตรา 77/4 ให้ส่งสำเนาสัญญาตั้งแต่ 500,000 บาท ขึ้นไป
- มาตรา 77/5 กิจการใดขายหรือให้บริการ อธิบดีมีอำนาจวินิจฉัย

#### ส่วน 2 ความรับผิดชอบในการเสียภาษี

- มาตรา 78 ความรับผิดชอบในกรณีขายสินค้า
- มาตรา 78/1 ความรับผิดชอบในกรณีให้บริการ
- มาตรา 78/2 ความรับผิดชอบในกรณีนำเข้า
- มาตรา 78/3 ความรับผิดชอบในกรณีที่กำหนดโดยกฎกระทรวง

#### ส่วน 3 ฐานภาษี

- มาตรา 79 มูลค่าทั้งหมดที่ได้รับหรือพึงได้รับ
- มาตรา 79/1 ส่งออก ขนส่งระหว่างประเทศ ที่จะกำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา
- มาตรา 79/2 นำเข้า
- มาตรา 79/3 การคำนวณมูลค่า
- มาตรา 79/4 การคำนวณเงินตราต่างประเทศเป็นเงินไทย
- มาตรา 79/5 นำเข้าและขายยาสูบ
- มาตรา 79/6 นำเข้าและขายน้ำมันดิบและผลิตภัณฑ์น้ำมัน
- มาตรา 79/7 การกำหนดฐานภาษีโดยพระราชกฤษฎีกา

#### ส่วน 4 อัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม

- มาตรา 80 อัตราร้อยละ 10.0
- มาตรา 80/1 การประกอบกิจการที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 0
- มาตรา 80/2 อัตราร้อยละ 2.5

#### ส่วน 5 การยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม

- มาตรา 81 การขายที่ไม่ได้ส่งออก
- มาตรา 81/1 ยกเว้นให้แก่กิจการขนาดย่อม

มาตรา 81/2 อธิบดีจะให้ทำรายงานก็ได้

มาตรา 81/3 ขออนุมัติจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มได้

#### ส่วน 6 ผู้มีหน้าที่เสียภาษีและการคำนวณภาษี

มาตรา 82 ผู้มีหน้าที่เสียภาษี

มาตรา 82/1 ให้บุคคลอื่นมีหน้าที่เสียภาษี

มาตรา 82/2 ให้ลูกจ้างผู้ทำการแทนเสียภาษี

มาตรา 82/3 ภาษีขายหักด้วยภาษีซื้อ

มาตรา 82/4 ผู้ประกอบการเรียกภาษีจากผู้ซื้อ

มาตรา 82/5 ภาษีซื้อที่ไม่ให้นำมาหักภาษีขาย

มาตรา 82/6 เฉลี่ยภาษีซื้อ

มาตรา 82/7 การขายยาสูบที่อธิบดีกำหนด

มาตรา 82/8 ในการขายน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมันตามมาตรา 79/6

มาตรา 82/9 ใบเพิ่มหนี้

มาตรา 82/10 ใบลดหนี้

มาตรา 82/11 การจำหน่ายหนี้สูญ

มาตรา 82/12 กรณีภาษีอัตราศูนย์ ต่อมามีการโอน

มาตรา 82/13 กำหนดให้ผู้ประกอบการนอกประเทศเสียภาษี และ ชำระภาษี

มาตรา 82/14 ให้ผู้นำเข้าเสียภาษี และ ชำระภาษี

มาตรา 82/15 ให้ผู้นำเข้าสินค้า ตามภาค 4 ภายหลังจากโอนไป เสียภาษีและชำระภาษี

มาตรา 82/16 เสียภาษี 1.5 ห้ามเรียกภาษีขาย

มาตรา 82/17 ผู้เสียภาษีซื้อในขณะที่เสียร้อยละ 1.5 หักออกเมื่อเสียร้อยละ 7.0

มาตรา 82/18 ห้ามนำภาษีซื้อในขณะที่เสียร้อยละ 1.5 หักออกเมื่อเสียร้อยละ 7.0

#### ส่วน 7 การยื่นแบบและการชำระภาษี

มาตรา 83 ให้ยื่นแบบเป็นรายเดือนภาษี

มาตรา 83/1 กำหนดเวลายื่นแบบ และชำระภาษี ไม่เกิน 3 เดือน ได้

มาตรา 83/2 ให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษี ยื่นแบบและชำระภาษี เช่นเดียวกับผู้ประกอบการ

มาตรา 83/3 กำหนดให้มีหน้าที่ยื่นแบบและชำระภาษีแทน

มาตรา 83/4 กำหนดให้ยื่นแบบและชำระภาษีเพิ่มเติมได้

มาตรา 83/5 ให้ผู้ทอดตลาดมีหน้าที่นำส่งภาษี

มาตรา 83/6 ให้ผู้จ่ายเงินนำส่งภาษี

- มาตรา 83/7 ให้ผู้รับโอนสินค้าหรือโอนสิทธิมีหน้าที่นำส่งภาษี
- มาตรา 83/8 ให้ผู้นำเข้ายื่นใบขนสินค้าและชำระภาษี
- มาตรา 83/9 กรณีนำเข้าไปในคลังสินค้าทัณฑ์บน หรือ เขตอุตสาหกรรมส่งออก
- มาตรา 83/10 กำหนดให้กรมศุลกากร หรือ กรมสรรพสามิตเก็บภาษีเพื่อกรมสรรพากร

#### ส่วน 8 เครดิตภาษีและการขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม

- มาตรา 84 สิทธิขอคืน หรือ ขอเครดิตภาษี
- มาตรา 84/1 เงื่อนไขการขอคืนภาษี
- มาตรา 84/2 การขอคืนภาษีสำหรับการนำเข้า
- มาตรา 84/3 ให้ดอกเบี่ยสำหรับการคืนภาษี
- มาตรา 84/4 หลักเกณฑ์การขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับผู้เดินทางออกนอกราชอาณาจักร

#### ส่วน 9 การจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม

- มาตรา 85 ให้ขอจดทะเบียนก่อนวันเริ่มประกอบกิจการ
- มาตรา 85/1 กำหนดเวลาขอจดทะเบียนของกิจการเกินขนาดย่อม
- มาตรา 85/2 ให้ตัวแทนมีหน้าที่รับผิดชอบในการจดทะเบียน
- มาตรา 85/3 กรณีไม่ต้องจดทะเบียน และ การจดทะเบียนชั่วคราว
- มาตรา 85/4 ให้แสดงใบทะเบียนไว้ ณ ที่เปิดเผย
- มาตรา 85/5 กรณีทะเบียนสูญหาย ถูกทำลาย หรือ ชำรุด
- มาตรา 85/6 ต้องแจ้งการเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญ ในการจดทะเบียน
- มาตรา 85/7 การเปิดสถานประกอบการ
- มาตรา 85/8 การย้ายสถานประกอบการ
- มาตรา 85/9 สถานประกอบการเฉพาะกิจ
- มาตรา 85/10 ขอให้อธิบดีสั่งถอนทะเบียนได้
- มาตรา 85/11 กรณีเพิ่มมูลค่าของกิจการขนาดย่อม
- มาตรา 85/12 แจ้งหยุดประกอบกิจการชั่วคราว
- มาตรา 85/13 แจ้งโอนกิจการ
- มาตรา 85/14 การควบบริษัทเข้ากัน ให้แจ้งการเลิกและการจดทะเบียนใหม่
- มาตรา 85/15 แจ้งการเลิกกิจการ
- มาตรา 85/16 กรณีผู้ประกอบการตาย
- มาตรา 85/17 การสั่งเพิกถอนการจดทะเบียน

มาตรา 85/18 ผู้รับผิดชอบ กรณีถอนทะเบียน กรณีเลิก กรณีตาย

มาตรา 85/19 กรณีที่อธิบดีสั่งจัดซื้อออกจากทะเบียน

#### ส่วน 10 ใบกำกับภาษี ใบเพิ่มหนี้ ใบลดหนี้

มาตรา 86 ต้องทำใบกำกับภาษีและสำเนา

มาตรา 86/1 ห้ามออกใบกำกับภาษีบางกรณี

มาตรา 86/2 การขอให้ตัวแทนออกใบกำกับภาษี

มาตรา 86/3 ให้ผู้ทอดตลาดออกใบกำกับภาษี

มาตรา 86/4 รายการในใบกำกับภาษี

มาตรา 86/5 ใบกำกับภาษีที่อธิบดีกำหนดรายการเป็นอย่างอื่น

มาตรา 86/6 ใบกำกับภาษีของกิจการค้าปลีก ใบกำกับภาษีอย่างย่อ

มาตรา 86/7 ขอลอกใบกำกับภาษีอย่างย่อ และ ใช้เครื่องบันทึกการเก็บเงิน

มาตรา 86/8 การไม่ออกใบกำกับภาษี แต่ถ้าถูกเรียกร้องต้องออก

มาตรา 86/9 การออกใบเพิ่มหนี้

มาตรา 86/10 การออกใบลดหนี้

มาตรา 86/11 กรณีเลิกหรือเพิกถอน อธิบดีจะให้ออกใบกำกับภาษีเงินได้

มาตรา 86/12 ใบแทนใบกำกับภาษี

มาตรา 86/13 ห้ามออกใบกำกับภาษี

มาตรา 86/14 ใบเสร็จรับเงินที่กรมสรรพากร กรมศุลกากร กรมสรรพสามิตออกให้ถือเป็นใบกำกับภาษี

#### ส่วน 11 การจัดทำรายงานและเก็บรักษาหลักฐานและเอกสาร

มาตรา 87 ทำรายการภาษีขาย ภาษีซื้อ สินค้าและวัตถุดิบ

มาตรา 87/1 อธิบดีกำหนดให้ทำรายงานเป็นอย่างอื่นได้

มาตรา 87/2 กำหนดให้ตัวแทนจัดทำรายงาน

มาตรา 87/3 การเก็บรักษา รายงาน ใบกำกับภาษีเอกสารอื่น

#### ส่วน 12 อำนาจเจ้าพนักงานประเมิน

มาตรา 88 เหตุที่ทำให้ประเมินภาษี เบี่ยงปรับเงินเพิ่ม

มาตรา 88/1 ประเมินภาษีจากใบกำกับภาษีที่ไม่มีสิทธิออก

มาตรา 88/2 จัดทำแก้ไขรายการ ประเมินภาษีเพราะเสียภาษีต่ำกว่าความจริง

มาตรา 88/3 มีอำนาจเข้าไปในสถานประกอบการ เพื่อทำการตรวจสอบ

มาตรา 88/4 อำนาจออกหมายเรียก

มาตรา 88/5 แจ้างการประเมินเป็นหนังสือ

มาตรา 88/6 กำหนดเวลาการประเมินภาษี

ส่วน 13 เบี้ยปรับ – เงินเพิ่ม

มาตรา 89 เสียเบี้ยปรับตามกรณีและอัตรา

มาตรา 89/1 เสียเงินเพิ่ม

มาตรา 89/2 เบี้ยปรับและเงินเพิ่มถือเป็นภาษี

ส่วน 14 บทกำหนดโทษ

มาตรา 90 ปรับไม่เกิน 2,000 บาท

มาตรา 90/1 ปรับไม่เกิน 5,000 บาท

มาตรา 90/2 จำคุกไม่เกิน 1 เดือน ปรับไม่เกิน 5,000 บาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 90/3 จำคุกไม่เกิน 6 เดือน ปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 90/4 จำคุกตั้งแต่ 3 เดือน ถึง 7 ปี และ ปรับตั้งแต่ 2,000 บาท ถึง 200,000 บาท

มาตรา 90/5 ให้กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือ ผู้แทนของนิติบุคคลต้องรับโทษด้วย

## 2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้ศึกษาได้ทบทวนผลการศึกษารายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปผลดังต่อไปนี้

**จิราพร อยู่ดี (2546)** ศึกษาความรู้ความเข้าใจในด้านภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ประกอบการในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจในด้านภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม และมีสำนักงานตั้งอยู่ในเขตอำเภอ บางละมุง จังหวัดชลบุรี จำนวน 323 ราย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลได้จำนวน 300 ราย คิดเป็นร้อยละ 92.80 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มอยู่ระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 51.70 ระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 33.30 และความรู้ที่น้อย คิดเป็นร้อยละ 15.00 โดยในเรื่องใบกำกับภาษีชื่อแบบเต็มรูปสามารถนำมาหักออกจากภาษีขายในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มได้ ตอบถูกมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาในเรื่องผู้ประกอบการมีรายรับเกิน 1,200,000 บาทต่อปี จะต้องจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม และผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มในกิจการให้บริการมีหน้าที่ต้องจัดทำรายงานภาษีขาย รายงานภาษีซื้อ และกรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนได้ขายสินค้าในราคาต่ำกว่า 100 บาทไม่ต้องออกใบกำกับภาษี ตอบผิดมากที่สุด จากผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าเรื่องที่ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ตอบถูกนั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับผลประโยชน์ของผู้ประกอบการเอง ดังนั้นผู้ประกอบการจะใส่ใจและเข้าใจรับรู้เรื่องเหล่านี้ได้อย่างรวดเร็ว ในขณะที่ผู้ประกอบการตอบผิดมากที่สุดเกี่ยวกับการขายสินค้าในราคาต่ำกว่า 100 บาท ไม่ต้องออกใบกำกับภาษี เนื่องจากเป็นเรื่อง

ของการขายสินค้า และเมื่อทำการเปรียบเทียบกับรายได้ต่อปี จะเห็นได้ว่ารายได้ของผู้ตอบแบบสอบถามค่อนข้างสูง ดังนั้นผู้ประกอบการจะไม่สนใจรับรู้เรื่องเหล่านี้ จากผลการศึกษา ทำให้ทราบว่าควรมีวิธีการให้ความรู้ และความชัดเจนในเรื่องเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติในระบบภาษีมูลค่าเพิ่มให้แก่ผู้ประกอบการรับทราบ เพื่อนำไปสู่ความเข้าใจเป็นอันดีระหว่างผู้เสียภาษีกับกรมสรรพากร

**รัตนา ตาสุธ (2546)** ศึกษาปัญหาในการกำกับดูแลผู้เสียภาษีโดยใกล้ชิดและให้เป็นปัจจุบันของทีมกำกับดูแลสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภาษีของสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่จำนวน 60 คน พบว่า การขาดข้อมูลที่เป็มาตรฐานในการประเมินความเหมาะสมในการยื่นเสียภาษีอากรของผู้เสียภาษีให้มีความสำคัญกับการมอบอำนาจให้แก่สำนักงานบัญชีเพื่อบำเนินการแทนผู้ประกอบการ และในด้านของการพิจารณาคืนภาษีผู้ประกอบการไม่เห็นความสำคัญของการจัดทำบัญชี โดยส่วนใหญ่มอบหมายให้สำนักงานบัญชีเป็นผู้จัดการและเป็นผู้จัดเก็บนำส่งภาษีอากร ซึ่งส่งผลให้พบปัญหาในระดับมาก ด้านการติดตามการชำระภาษีและการบริหารงานจัดเก็บภาษี ด้านการพิจารณาคืนภาษีและด้านการตรวจสอบภาษี อีกทั้งผู้ประกอบการไม่ส่งรายงานเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการตรวจสอบภายใน กำหนดเวลา เป็นเหตุให้การพิจารณาคืนภาษีเป็นไปอย่างล่าช้า ส่วนในด้านของผู้ประกอบการที่ตรวจพบในระดับมากคือไม่เข้าใจหลักเกณฑ์การเสียภาษีที่ถูกต้อง ซึ่งระดับมากคือกิจการไม่มีบุคลากรที่มีความรู้ทางด้านภาษีเพียงพอ ไม่เห็นความสำคัญในการกำกับดูแลและตรวจสอบโดยเจ้าหน้าที่ มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ไม่เห็นความสำคัญของการเสียภาษีที่ถูกต้อง ผู้บริหารกิจการขาดข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของกิจการ ไม่มีผู้ให้คำปรึกษาและแนะนำเกี่ยวกับการเสียภาษีและการจัดทำบัญชีให้ถูกต้องตามกฎหมายและแนวทางการปฏิบัติให้ถูกต้อง

**สุมาลี เกตมะระ (2548)** ศึกษาและวิเคราะห์ถึงประเด็นความผิดที่พบจากการตรวจสภาพกิจการของเจ้าหน้าที่ทีมกำกับดูแล สำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 2 ซึ่งได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูลในช่วงระหว่างเดือนมกราคม 2546 ถึง ธันวาคม 2546 โดยได้ศึกษาข้อมูลจากการทำงาน การตรวจสภาพกิจการของทีมกำกับดูแลที่ 1 ทีมกำกับดูแลที่ 2 ทีมกำกับดูแลที่ 3 และทีมกำกับดูแลที่ 4 ประกอบการค้นคว้าและเก็บรวบรวมข้อมูลจากแฟ้มรายชื่อผู้ประกอบการที่ได้ทำการตรวจสอบในปี 2546 ของเจ้าหน้าที่ทั้งสิ้นจำนวน 40 คน รวมผู้ประกอบการทั้งสิ้นจำนวน 1,132 ราย โดยได้ทำการรวบรวมข้อมูลจากรายงานที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสภาพกิจการของผู้ประกอบการในช่วงการศึกษาดังกล่าว ซึ่งจากการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ พบว่าจากจำนวนผู้ประกอบการที่ทีมกำกับดูแลทำการตรวจสภาพกิจการส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มจำนวน 863 ราย

คิดเป็นร้อยละ 70.23 และผู้ประกอบการที่มีได้จดทะเบียน ภาษีมูลค่าเพิ่มจำนวน 269 ราย คิดเป็นร้อยละ 29.77 โดยจากผลการรวบรวมข้อมูลพบว่าผู้ประกอบการที่พบความผิดทั้งสิ้นจำนวน 284 ราย แยกเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มจำนวน 214 ราย และผู้ประกอบการที่มีได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มจำนวน 70 ราย ซึ่งเมื่อวิเคราะห์ผลการตรวจจำแนกตามประเภทธุรกิจจะพบว่ากิจการที่พบความผิดมากที่สุดได้แก่กิจการประเภทรับเหมาก่อสร้างและอันดับสองรองลงมาคือกิจการผลิตและจำหน่ายอาหารสำเร็จรูป ซึ่งประเด็นความผิดที่อาจตรวจพบจะแบ่งได้ทั้งสิ้นแยกเป็นประเด็นที่ตรวจพบจำนวน 11 ประเด็นซึ่ง 5 อันดับแรกได้แก่ประเด็นยอดขายขาด ประเด็นมีภาษีซื้อต้องห้าม ประเด็นจัดทำรายงานผิด ประเด็นมีสินค้าขาดจากรายงานสินค้าและวัตถุดิบ และประเด็นไม่ออกใบกำกับภาษี โดยกิจการที่พบประเด็นยอดขายแจ้งไว้ขาดมากที่สุดได้แก่กิจการประเภทขายทอง ทองรูปพรรณ ขายเครื่องเพชรพลอย เครื่องใช้สำนักงาน กิจการที่พบประเด็นความผิดจากภาษีซื้อต้องห้ามมากที่สุดได้แก่กิจการขายแก๊สหุงต้ม ผลิตเครื่องเรือน ผลิตสินค้าที่ใช้ในการก่อสร้าง ผลิตและส่งออกเครื่องประดับ กิจการที่พบประเด็นความผิดจากการทำรายงานมากที่สุดคือกิจการขายทอง ทองรูปพรรณ ขายเครื่องใช้สำนักงาน ขายอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ผลิตส่งออกเครื่องประดับ กิจการที่พบประเด็นความผิดจากสินค้าเกินจากรายงานสินค้าและวัตถุดิบมากที่สุดคือ กิจการประเภท กิจการขายนุหรี น้ำอัดลม เครื่องดื่ม ประเด็นความผิดจากสินค้าขาดจากรายงานสินค้าและวัตถุดิบคือกิจการประเภทผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป และประเด็นความผิดไม่ออกใบกำกับภาษีมากที่สุดคือกิจการประเภทขายยางรถยนต์ ซึ่งผลการศึกษาที่ได้จะเห็นได้ว่าประเด็นความผิดที่พบจากการตรวจสภาพกิจการแต่ละรายอาจมีประเด็นความผิดพลาดหลายประเด็น ซึ่งแสดงถึงความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการที่ยังไม่ถูกต้อง โดยในทางปฏิบัติตามแนวทางการกำกับดูแลผู้เสียภาษีโดยใกล้ชิดเป็นรายผู้ประกอบการบุคคลากรหรือเจ้าหน้าที่ต้องมีความรู้เกี่ยวกับธุรกิจที่ตนเองดูแล มีการเตรียมตัวศึกษาหาข้อมูลของผู้ประกอบการแต่ละประเภทกิจการเพื่อสามารถให้คำแนะนำแก่ผู้ประกอบการเพื่อป้องกันความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นตามมาภายหลังซึ่งอาจก่อให้เกิดภาษีย้อนหลัง ซึ่งจะเป็นภาระกับผู้ประกอบการ และหากลดประเด็นความผิดดังกล่าวได้ จะทำให้การกำกับดูแล ผู้เสียภาษีโดยใกล้ชิดเป็นรายผู้ประกอบการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

**ฉัตรรัตน์ ลำนวล (2549)** ศึกษาปัญหาที่พบจากการกำกับดูแลผู้เสียภาษีประเภทกิจการรับเหมาก่อสร้าง ในเขตสำนักงานสรรพากรภาค 8 ในประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลผู้เสียภาษีประเภทธุรกิจการก่อสร้าง โดยศึกษาจากเจ้าหน้าที่กำกับดูแลผู้เสียภาษีประเภทธุรกิจรับเหมาก่อสร้างทั้งหมดในเขตสำนักงานสรรพากรภาค 8 จำนวนเจ้าหน้าที่ทั้งสิ้น 70 คน ซึ่งได้จัดแบ่งในด้านของปัญหาเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ประกอบการต่อเจ้าหน้าที่กำกับดูแลผู้เสียภาษี

ประเภทธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง และปัญหาความรู้ความเข้าใจด้านภาษีอากรของผู้ประกอบการรับเหมาก่อสร้าง พบว่าปัญหาด้านทัศนคติของผู้ประกอบการต่อเจ้าหน้าที่กำกับดูแลการเสียภาษีประเภทธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง และปัญหาความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการรับเหมาก่อสร้างอยู่ในระดับมาก โดยปัญหาอันดับแรกคือ การขาดบุคลากรที่มีความรู้ทางด้านภาษีอากร หรือที่ปรึกษาที่ดีในการแนะนำเกี่ยวกับการเสียภาษี รองลงมาคือผู้ประกอบการไม่เข้าใจหลักเกณฑ์การเสียภาษีที่ถูกต้อง และไม่เห็นความสำคัญในการเสียภาษีที่ถูกต้อง ส่วนด้านปัญหาในการจัดทำบัญชีและรายงาน ปัญหาการยื่นแบบแสดงรายการภาษี และชำระภาษี ปัญหาที่พบเมื่อเข้าตรวจสอบสภาพกิจการ ณ สถานประกอบการ เป็นปัญหาในระดับปานกลาง ส่วนประเด็นปัญหาทางด้านภาษีที่พบแบ่งได้เป็น 2 ประเด็นหลักคือ ประเด็นแรกด้านภาษีมูลค่าเพิ่ม พบประเด็นด้านยอดขายสินค้าอื่นไว้อัตโนมัติที่เกิดจากการนำยอดขายสินค้ามาขึ้นแบบแสดงรายการไม่ครบถ้วนตามรายการที่ถูกหัก ณ ที่จ่าย รองลงมาคือการเปรียบเทียบการยื่นยอดขายตามแบบ ภ.พ.30 กับ ภ.ง.ด.50 ตามเกณฑ์เงินสดไม่เท่ากัน ส่วนประเด็นปัญหาในด้านยอดซื้อแจ้งไว้เกิน(ภาษีซื้อต้องห้าม) ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาที่พบมากที่สุดได้แก่ปัญหาของการซื้อประเภทวัสดุไม่สัมพันธ์กับประเภทงานที่มีการรับเหมาก่อสร้าง ประเด็นที่สองด้านภาษีเงินได้นิติบุคคล แบ่งแยกได้ 2 ประเด็น คือประเด็นด้านรายได้แสดงไว้ไม่ครบถ้วน ซึ่งพบประเด็นดังกล่าวในระดับปานกลาง และประเด็นด้านต้นทุนและค่าใช้จ่ายแสดงไว้สูงเกินจริง พบปัญหาประเด็นดังกล่าวในระดับปานกลาง

ผลการศึกษาปัญหาที่พบจากการกำกับดูแลผู้เสียภาษีประเภทธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในเขตสำนักงานสรรพากรภาค 8 พบปัญหาจากการกำกับดูแลผู้เสียภาษีในธุรกิจบางประเภทผู้เสียภาษียังขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องสำหรับการปฏิบัติทางด้านภาษีอากร ซึ่งจากผลการศึกษาดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ในการกำกับดูแลผู้เสียภาษีโดยใกล้ชิด และสามารถให้ข้อเสนอแนะที่ถูกต้องตามแนวทางปฏิบัติแก่ผู้เสียภาษีเพื่อลดภาระการจัดเก็บภาษีย้อนหลังเพื่อสร้างทัศนคติที่ดีต่อกรมสรรพากร

**ศรีวิไล ไชยเสน (2551)** ศึกษาปัญหาที่ตรวจพบจากการกำกับดูแลธุรกิจโรงแรมในท้องที่สำนักงานสรรพากรภาค 8 ศึกษาและรวบรวมปัญหาต่าง ๆ และนำประเด็นปัญหาที่พบมาวิเคราะห์ถึงสาเหตุที่ทำให้การกำกับดูแลธุรกิจโรงแรมมีอุปสรรค โดยได้ทำการศึกษาจากเจ้าหน้าที่ทีมกำกับดูแลผู้เสียภาษีประเภทกิจการ โรงแรม ในท้องที่สำนักงานสรรพากรภาค 8 จำนวนทั้งสิ้น 70 คน โดยศึกษาปัญหาในระหว่างปีงบประมาณ 2549 (1 ตุลาคม 2548 – 30 กันยายน 2549) โดยได้รวบรวมข้อมูล สถิติ ใช้วิธีการศึกษาเชิงพรรณนา และวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากร แนวทางปฏิบัติ และระเบียบของกรมสรรพากร โดยใช้แบบสอบถามวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา เก็บรวบรวม

ข้อมูลหาสถิติความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยทางเลขคณิต โดยพบว่าปัญหาที่ตรวจพบจากการกำกับดูแล ผู้เสียภาษีประเภทธุรกิจโรงแรมในท้องที่สำนักงานสรรพากรภาค 8 พบปัญหาในด้านความรู้ความ เข้าใจในเรื่องภาษีอากรของผู้ประกอบการเป็นปัญหาอยู่ในระดับหนึ่งโดยส่วนใหญ่เป็นปัญหา ความรู้ความเข้าใจเรื่องภาษีอากรที่เกี่ยวกับประมวลรัษฎากรเกี่ยวกับกิจการ ปัญหารองลงมาคือ ทัศนคติของผู้ประกอบการต่อการกำกับดูแลประเภทกิจการ โดยเชื่อว่าการกำกับดูแลจะเป็นการเพิ่ม ภาระในส่วนของการจัดทำเอกสาร ปัญหาในด้านการจัดทำรายงาน เนื่องจากผู้ประกอบการไม่ สามารถให้ข้อมูลแก่เจ้าหน้าที่ได้ เนื่องจากไม่ได้จัดทำบัญชีด้วยตนเอง โดยส่วนใหญ่จะมอบหมาย ให้สำนักงานบัญชีเป็นผู้ดำเนินการแทน ซึ่งผลจากการศึกษาทำให้ทราบถึงระดับปัญหาจากการ กำกับดูแลธุรกิจโรงแรม เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้กำกับดูแลธุรกิจโรงแรมได้นำข้อมูลจากการศึกษาไปใช้ เป็นแนวทางในการตรวจสอบ แก้ไขปัญหาในการกำกับดูแลผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรม อันจะ ช่วยเพิ่มความสามารถในการจัดเก็บภาษีอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น